

## KÄÄNNÖS

## Euroopan unionin ja Ukrainan välinen

## SOPIMUS

## puitteiden luomisesta Ukrainan osallistumiselle Euroopan unionin kriisinhallintaoperaatioihin

EUROOPAN UNIONI

ja

UKRAINA,

jäljempänä 'osapuolet', jotka

katsovat seuraavaa:

- (1) Euroopan unioni (EU) voi päättää toteuttaa toimia kriisinhallinnan alalla, rauhanturvaaminen mukaan luettuna.
- (2) Sevillassa 21 ja 22 päivänä kesäkuuta 2002 kokoontunut Eurooppa-neuvosto hyväksyi Euroopan unionin ja Ukrainan väliset neuvonpito- ja yhteistyöjärjestelyt kriisinhallinnan alalla.
- (3) Euroopan unioni päättää, pyydetäänkö kolmansiä valtioita osallistumaan EU:n kriisinhallintaoperaatioon. Ukraina voi hyväksyä Euroopan unionin esittämän pyynnön ja tehdä osallistumista koskevan tarjouksen. Tällöin Euroopan unioni päättää Ukrainan osallistumistarjouksen hyväksymisestä.
- (4) Yleiset edellytykset Ukrainan osallistumiselle EU:n siviili- ja sotilaallisiin kriisinhallintaoperaatioihin olisi määriteltävä tässä sopimuksessa, jolla luodaan mahdollista tulevaa osallistumista koskevat puitteet, sen sijaan, että nämä edellytykset määriteltäisiin kunkin tällaisen operaation osalta tapauskohtaisesti. Muista täytäntöönpanojärjestelyistä olisi sovittava kunkin operaation osalta tämän sopimuksen 13 artiklassa määrätyn mukaisesti.
- (5) Tämä sopimus ei saisi vaikuttaa Euroopan unionin päätöksenteon riippumattomuuteen, eikä sillä pitäisi rajoittaa Ukrainan lainsäädäntönsä mukaista osallistumista EU:n kriisinhallintaoperaatioon koskevien päätösten tapauskohtaista luonnetta.
- (6) Tämän sopimuksen olisi koskettava vain tulevia EU:n kriisinhallintaoperaatioita, eikä sen pitäisi vaikuttaa mahdollisiin olemassa oleviin sopimuksiin, joilla säännellään Ukrainan osallistumista jo käynnistettyyn EU:n kriisinhallintaoperaatioon,

OVAT SOPINEET SEURAAVAA:

## I JAKSO

## YLEISET MÄÄRÄYKSET

## 1 artikla

## Osallistumiseen liittyvät päätökset

1. Euroopan unionin tehtyä päätöksen pyytää Ukrainaa osallistumaan EU:n kriisinhallintaoperaatioon ja kun Ukraina on päättänyt osallistua operaatioon, Ukraina toimittaa Euroopan unionille tietoja osallistumistarjouksestaan.

2. Euroopan unioni arvioi Ukrainan osallistumistarjouksen Ukrainaa kuullen.

3. Euroopan unioni toimittaa Ukrainalle mahdollisimman pian alustavan arvion sen osuudesta operaation yhteisiin kus-

tannuksiin avustaakseen Ukrainaa osallistumistarjouksen laatimisessa.

4. Euroopan unioni ilmoittaa arvioinnin tuloksen Ukrainalle kirjeellä varmistaakseen Ukrainan osallistumisen tämän sopimuksen määräysten mukaisesti.

## 2 artikla

## Puitteet

1. Ukraina liittyy tämän sopimuksen määräysten ja tarvittavien täytäntöönpanojärjestelyjen mukaisesti yhteiseen toimintaan, jolla Euroopan unionin neuvosto päättää, että EU toteuttaa kriisinhallintaoperaation, ja kaikkiin yhteisiin toimintoihin tai päätöksiin, joilla Euroopan unionin neuvosto päättää jatkaa EU:n kriisinhallintaoperaatiota.

2. Ukrainan osallistuminen EU:n kriisinhallintaoperaatioon ei vaikuta Euroopan unionin päätöksenteon riippumattomuuteen.

### 3 artikla

#### Henkilöstön ja joukkojen asema

1. Ukrainan EU:n siviilikriisinhallintaoperaatioon lähettämän henkilöstön ja/tai EU:n sotilaalliseen kriisinhallintaoperaatioon lähettämien joukkojen asemaan sovelletaan, jos sellainen on olemassa, sopimusta, jonka Euroopan unioni on tehnyt joukkojen/valtuuskunnan asemasta sen valtion tai niiden valtioiden kanssa, jossa tai joissa operaatio toteutetaan.

2. Sen valtion tai niiden valtioiden, jossa tai joissa EU:n kriisinhallintaoperaatio toteutetaan, ulkopuolella sijaitseviin esikunta- tai johtoyksiköihin lähetetyn henkilöstön asemaan sovelletaan kyseisten esikunta- tai johtoyksiköiden ja Ukrainan välisiä järjestelyjä.

3. Ukraina käyttää lainkäyttövaltaansa EU:n sotilaalliseen kriisinhallintaoperaatioon osallistuvaan henkilöstöön, sanotun kuitenkin rajoittamatta tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitetun joukkojen/valtuuskunnan asemasta tehdyn sopimuksen soveltamista.

4. Ukraina vastaa kaikista EU:n kriisinhallintaoperaatioon osallistumiseen liittyvistä korvausvaatimuksista siitä riippumatta, onko sen henkilöstö vaatimuksen tekijänä vai kohteena. Ukraina huolehtii lakiansa ja asetustensa mukaisesti sellaisten, erityisesti oikeudellisten tai kurinpidollisten, menettelyjen vireillepanosta, joihin mahdollisesti ryhdytään sen henkilöstön jäsentä vastaan.

5. Ukraina sitoutuu antamaan tämän sopimuksen allekirjoittamisen yhteydessä lausuman, jossa se lupaa esittämästä korvausvaatimuksia sellaiseen EU:n kriisinhallintaoperaatioon, johon Ukraina osallistuu, osallistuvalla valtiolla. Lausuman malli on tämän sopimuksen liitteessä.

6. Euroopan unionin jäsenvaltiot sitoutuvat antamaan tämän sopimuksen allekirjoittamisen yhteydessä lausuman, jossa ne luopuvat esittämästä korvausvaatimuksia Ukrainalle siinä tapauksessa, että Ukraina tulevaisuudessa osallistuu EU:n kriisinhallintaoperaatioon. Lausuman malli on tämän sopimuksen liitteessä.

### 4 artikla

#### Turvaluokitellut tiedot

1. Ukraina toteuttaa tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että EU:n turvaluokitellut tiedot suojataan noudattaen 19 päivänä maaliskuuta 2001 tehdystä neuvoston päätöksessä 2001/264/EY<sup>(1)</sup> olevia Euroopan unionin neuvoston turvallisuussääntöjä sekä toimivaltaisten viranomaisten, mukaan lukien

EU:n operaation komentajan EU:n sotilaallisen kriisinhallintaoperaation osalta ja EU:n operaation johtajan EU:n siviilikriisinhallintaoperaation osalta, antamia lisäohjeita.

2. Jos EU ja Ukraina ovat tehneet sopimuksen turvaluokitellujen tietojen vaihtamiseen sovellettavista turvallisuusmenettelyistä, kyseisen sopimuksen määräyksiä sovelletaan EU:n kriisinhallintaoperaation yhteydessä.

### II JAKSO

#### SIVIILIKRIISINHALLINTAOPERAATIOIHIN OSALLISTUMISEN YLEISET EDELLYTYKSET

### 5 artikla

#### EU:n siviilikriisinhallintaoperaatioon lähetetty henkilöstö

1. Ukraina varmistaa, että sen EU:n siviilikriisinhallintaoperaatioon lähettämä henkilöstö noudattaa tehtävänsä suorittaessaan

— tämän sopimuksen 2 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua yhteistä toimintaa ja siihen tehtyjä muutoksia,

— operaatiosuunnitelmaa,

— täytäntöönpanotoimenpiteitä.

2. Ukraina antaa EU:n siviilikriisinhallintaoperaation johtajalle ja Euroopan unionin neuvoston pääsihteeristölle ajoissa tiedon kaikista muutoksista, jotka koskevat sen osallistumista EU:n siviilikriisinhallintaoperaatioon.

3. EU:n siviilikriisinhallintaoperaatioon lähetettävälle henkilöstölle suoritetaan terveystarkastus, heidät rokotetaan ja Ukrainan toimivaltainen viranomainen vahvistaa lääkärintodistuksella heidän sopivuutensa tehtäviin. EU:n siviilikriisinhallintaoperaatioon lähetetyn henkilöstön jäsenen on esitettävä jäljennös tästä todistuksesta.

### 6 artikla

#### Johtamisjärjestely

1. Ukrainan lähettämä henkilöstö suorittaa tehtävänsä ja käyttäytyy yksinomaan EU:n siviilikriisinhallintaoperaation etujen mukaisesti.

2. Kaikki henkilöstön jäsenet toimivat kansallisten viranomaistensa alaisina.

3. Kansalliset viranomaiset siirtävät operatiivisen johtosuhteen EU:n siviilikriisinhallintaoperaation johtajalle, joka johtaa operaatiota hierarkkisen johtamisrakenteen avulla.

<sup>(1)</sup> EYVL L 101, 11.4.2001, s. 1. Päätös sellaisena kuin se on muutettuna päätöksellä 2004/194/EY (EUVL L 63, 28.2.2004, s. 48).

4. Operaation johtaja johtaa EU:n siviilikriisinhallintaoperaatiota ja vastaa sen päivittäisestä hallinnosta.

5. Ukrainalla on samat oikeudet ja velvoitteet kuin operaatioon osallistuvilla Euroopan unionin jäsenvaltioilla kyseisen operaation päivittäisessä toteuttamisessa tämän sopimuksen 2 artiklan 1 kohdassa mainittujen oikeudellisten välineiden mukaisesti.

6. EU:n siviilikriisinhallintaoperaation johtaja vastaa EU:n siviilikriisinhallintaoperaatioon osallistuvan henkilöstön kurinpidon valvonnasta. Asianomainen kansallinen viranomainen vastaa tarvittaessa kurinpitotoimista.

7. Ukraina nimeää yhteyshenkilön, joka edustaa sen kansallista osastoa operaatiossa. Yhteyshenkilö raportoi EU:n siviilikriisinhallintaoperaation johtajalle kansallisista asioista ja vastaa osastonsa päivittäisestä kurinpidosta.

8. Päätöksen operaation lopettamisesta tekee Euroopan unioni, joka kuulee Ukrainaa ennen päätöksen tekemistä, jos Ukraina osallistuu yhä EU:n siviilikriisinhallintaoperaatioon sen lopettamispäivänä.

#### 7 artikla

##### Rahoitusnäkökohdat

1. Ukraina vastaa kaikista sen operaatioon osallistumiseen liittyvistä kustannuksista lukuun ottamatta niitä kustannuksia, jotka operaation toimintatalousarviossa kuuluvat yhteisiin kustannuksiin. Tämä ei rajoita 8 artiklan soveltamista.

2. Jos operaation toteuttamisvaltiosta tai -valtioista oleville luonnollisille tai oikeushenkilöille aiheutuu kuolema, loukkaantuminen, vahinko taikka menetys, Ukraina maksaa korvauksia, jos sen on todettu olevan korvausvastuussa, tämän sopimuksen 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitetussa valtuuskunnan asemaa koskevassa sopimuksessa, jos sellainen on olemassa.

#### 8 artikla

##### Toimintatalousarvioon osallistuminen

1. Ukraina osallistuu EU:n siviilikriisinhallintaoperaation toimintatalousarvion rahoittamiseen.

2. Ukrainan rahoitusosuus toimintatalousarviosta on alhaisempi määrä seuraavasta kahdesta vaihtoehdosta:

a) se osuus viitteellisestä määrästä, joka määritellään suhteessa sen BKTL:n osuuteen kaikkien operaation toimintatalousarvioon osallistuvien valtioiden BKTL:ien kokonaismäärästä; tai

b) se osuus toimintatalousarvion viitteellisestä määrästä, joka määritellään suhteessa Ukrainan operaatioon osallistuvan henkilöstön lukumäärän osuuteen kaikkien operaatioon osallistuvien valtioiden henkilöstön kokonaismäärästä.

3. Sen estämättä, mitä 1 ja 2 kohdassa määrätään, Ukraina ei osallistu Euroopan unionin jäsenvaltioiden henkilöstölle maksettavien päivärahojen rahoittamiseen.

4. Sen estämättä, mitä 1 kohdassa määrätään, Euroopan unioni vapauttaa periaatteessa kolmannet valtiot yksittäisen EU:n siviilikriisinhallintaoperaation rahoitukseen osallistumisesta, kun

a) Euroopan unioni päättää, että operaatioon osallistuvan kolmannen valtion tarjoama merkittävä osuus on välttämätön operaation kannalta; tai

b) operaatioon osallistuvan kolmannen valtion BKTL asukasta kohti ei ylitä minkään EU:n jäsenvaltion BKTL:ää asukasta kohti.

5. EU:n siviilikriisinhallintaoperaation johtajan ja Ukrainan asianomaisen hallinnollisen yksikön välillä sovitaan käytännön järjestelyistä, jotka koskevat Ukrainan osuuksien suorittamista EU:n siviilikriisinhallintaoperaation toimintatalousarvioon. Tähän järjestelyyn sisällytetään määräykset muun muassa seuraavista asioista:

a) kyseinen määrä;

b) rahoitusosuuden maksamista koskevat järjestelyt;

c) tilintarkastusmenettely.

#### III JAKSO

##### SOTILAALLISIIN KRIISINHALLINTAOPERAATIOIHIN OSALLISTUMISEN YLEISET EDELLYTYKSET

#### 9 artikla

##### Osallistuminen EU:n sotilaalliseen kriisinhallintaoperaatioon

1. Ukraina varmistaa, että sen EU:n sotilaalliseen kriisinhallintaoperaatioon osallistuvat joukot ja henkilöstö noudattavat tehtävänsä suorittamisessa

— tämän sopimuksen 2 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua yhteistä toimintaa ja siihen tehtyjä muutoksia,

— operaatiosuunnitelmaa,

— täytäntöönpanotoimenpiteitä.

2. Ukrainan lähettämä henkilöstö suorittaa tehtävänsä ja käyttäytyy yksinomaan EU:n sotilaallisen kriisinhallintaoperaation etujen mukaisesti.

3. Ukraina antaa EU:n operaation komentajalle ajoissa tiedon kaikista muutoksista, jotka koskevat sen osallistumista operaatioon.

#### 10 artikla

##### Johtamisjärjestely

1. Kaikki EU:n sotilaalliseen kriisinhallintaoperaatioon osallistuvat joukot ja henkilöstön jäsenet toimivat omien kansallisten viranomaistensa alaisina.

2. Kansalliset viranomaiset siirtävät joukkojensa ja henkilöstönsä operatiivisen ja taktisen johdon ja/tai valvonnan EU:n operaation komentajalle. EU:n operaation komentajalla on oikeus siirtää toimivaltaansa toiselle henkilölle.

3. Ukrainalla on kyseessä olevan operaation päivittäisessä toteuttamisessa samat oikeudet ja velvoitteet kuin siihen osallistuvilla Euroopan unionin jäsenvaltioilla.

4. EU:n operaation komentaja voi Ukrainaa kuultuaan milloin tahansa pyytää Ukrainan osuuden pois vetämistä.

5. Ukraina nimeää johtavan sotilasedustajan, joka edustaa sen kansallista sotilasosastoa EU:n sotilaallisessa kriisinhallintaoperaatiossa. Johtava sotilasedustaja neuvottelee EU:n joukkojen komentajan kanssa kaikista operaatioon vaikuttavista asioista ja vastaa sotilasosastonsa päivittäisestä kurinpidosta.

#### 11 artikla

##### Rahoitusnäkökohdat

1. Ukraina vastaa kaikista sen operaatioon osallistumiseen liittyvistä kustannuksista lukuun ottamatta niitä, jotka kuuluvat yhteisiin kustannuksiin sen mukaisesti, mitä säädetään tämän sopimuksen 2 artiklan 1 kohdassa mainituissa oikeudellisissa välineissä sekä Euroopan unionin sellaisten operaatioiden yhteisten kustannusten rahoituksen hallinnointijärjestelmän perustamisesta, joilla on sotilaallista merkitystä tai merkitystä puolustuksen alalla, 23 päivänä helmikuuta 2004 tehdystä neuvoston päätöksessä 2004/197/YUTP<sup>(1)</sup>, sanotun kuitenkin rajoittamatta 12 artiklan soveltamista.

2. Jos operaation toteuttamisvaltiosta tai -valtioista oleville luonnollisille tai oikeushenkilöille aiheutuu kuolema, loukkaantuminen, vahinko taikka menetys, Ukraina maksaa korvauksia, jos sen on todettu olevan korvausvastuussa, tämän sopimuksen 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua joukkojen asemaa koskevassa sopimuksessa, jos sellainen on olemassa, vahvistettujen edellytysten mukaisesti.

<sup>(1)</sup> EUVL L 63, 28.2.2004, s. 68. Päätös sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna päätöksellä 2005/68/YUTP (EUVL L 27, 29.1.2005, s. 59).

#### 12 artikla

##### Yhteisiin kustannuksiin osallistuminen

1. Ukraina osallistuu EU:n sotilaallisen kriisinhallintaoperaation yhteisten kustannusten rahoittamiseen 11 artiklassa mainitussa neuvoston päätöksessä määritellyn mukaisesti.

2. Ukrainan rahoitusosuus yhteisistä kustannuksista on alhaisempi määrä seuraavasta kahdesta vaihtoehdosta:

a) se osuus yhteisten kustannusten viitteellisestä määrästä, joka määritellään suhteessa sen BKT:n osuuteen kaikkien operaation yhteisiin kustannuksiin osallistuvien valtioiden BKT:ien kokonaismäärästä; tai

b) se osuus yhteisten kustannusten viitteellisestä määrästä, joka määritellään suhteessa Ukrainan operaatioon osallistuvan henkilöstön lukumäärään osuuteen kaikkien operaatioon osallistuvien valtioiden henkilöstön kokonaismäärästä.

Jos Ukraina lähettää henkilöstöä vain operaatioesikuntaan tai joukkojen esikuntaan, 2 kohdan b alakohdan mukaista määrää laskettaessa käytetään perusteena Ukrainan henkilöstön osuutta kyseisen esikunnan henkilöstön kokonaismäärästä. Muissa tapauksissa perusteena käytetään Ukrainan lähettämän henkilöstön lukumäärän suhdetta operaation koko henkilöstön lukumäärään.

3. Sen estämättä, mitä 1 kohdassa määrätään, Euroopan unioni vapauttaa periaatteessa kolmannet valtiot yksittäisen EU:n sotilaallisen kriisinhallintaoperaation yhteisiin kustannuksiin osallistumisesta, kun

a) Euroopan unioni päättää, että operaatioon osallistuvan kolmannen valtion operaation kannalta välttämättömiin voimavaroihin tarjoama osuus on merkittävä; tai

b) operaatioon osallistuvan kolmannen valtion BKT:n asukasta kohti ei ylitä minkään EU:n jäsenvaltion BKT:ää asukasta kohti.

4. Euroopan unionin sellaisten operaatioiden yhteisten kustannusten rahoituksen hallinnointijärjestelmän perustamisesta, joilla on sotilaallista merkitystä tai merkitystä puolustuksen alalla, 23 päivänä helmikuuta 2004 tehdystä neuvoston päätöksessä 2004/197/YUTP tarkoitettua hallinnoijan ja Ukrainan toimivaltaisten hallintoviranomaisten välillä sovitaan järjestelystä. Tässä järjestelyssä määrätään muun muassa seuraavista asioista:

a) kyseinen määrä;

b) rahoitusosuuden maksamista koskevat järjestelyt;

c) tilintarkastusmenettely.

## IV JAKSO

## LOPPUMÄÄRÄYKSET

## 13 artikla

**Sopimuksen täytäntöönpanojärjestelyt**

Tämän sopimuksen täytäntöönpanon edellyttämistä teknisistä ja hallinnollisista järjestelyistä sovitaan yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan korkeana edustajana toimivan Euroopan unionin neuvoston pääsihteerin sekä Ukrainan asiaankuuluvien viranomaisten välillä, sanotun kuitenkin rajoittamatta 12 artiklan 4 kohdan ja 8 artiklan 5 kohdan määräysten soveltamista.

## 14 artikla

**Noudattamatta jättäminen**

Mikäli osapuoli ei noudata edellä olevissa artikloissa määrättyjä velvoitteitaan, toisella osapuolella on oikeus irtisanoa tämä sopimus yhden kuukauden irtisanomisajalla.

## 15 artikla

**Riitojen ratkaiseminen**

Tämän sopimuksen tulkintaan ja soveltamiseen liittyvät riidat ratkaistaan osapuolten välillä diplomaattisin keinoin.

## 16 artikla

**Voimaantulo**

1. Tämä sopimus tulee voimaan sen kuukauden ensimmäisenä päivänä, joka seuraa osapuolten toisilleen antamaa ilmoitusta siitä, että ne ovat saattaneet päätökseen tarvittavat sisäiset menettelyt.
2. Tätä sopimusta tarkastellaan uudelleen viimeistään 1 päivänä kesäkuuta 2008 ja tämän jälkeen vähintään joka kolmas vuosi.
3. Tätä sopimusta voidaan muuttaa osapuolten molemminpuolisen kirjallisen sopimuksen perusteella.
4. Osapuoli voi sanoa tämän sopimuksen irti toiselle osapuolelle annetulla kirjallisella irtisanomisilmoituksella. Irtisanominen tulee voimaan kuusi kuukautta sen jälkeen, kun toinen osapuoli on ottanut vastaan ilmoituksen.

Tehty Luxemburgissa 13 päivänä kesäkuuta 2005 englannin kielellä neljänä kappaleena.

*Euroopan unionin puolesta*

*Ukrainan puolesta*

## LIITE

## LAUSUMIEN TEKSTI

## EU:n JÄSENVALTIOIDEN LAUSUMA

Ne EU:n jäsenvaltiot, jotka toteuttavat EU:n yhteistä toimintaa, joka koskee sellaista EU:n kriisinhallintaoperaatiota, johon Ukraina osallistuu, pyrkivät omien oikeusjärjestelmiensä mukaisissa rajoissa mahdollisuuksien mukaan luopumaan esittämästä Ukrainalle korvausvaatimuksia, jotka perustuvat niiden lähettämän henkilöstön jäsenen loukkaantumiseen tai kuolemaan taikka sellaisen omaisuuden vahingoittumiseen tai menetykseen, jonka ne omistavat ja jota EU:n kriisinhallintaoperaatio käyttää,

- jos loukkaantumisen, kuoleman, vahingon tai menetyksen on aiheuttanut Ukrainasta kotoisin oleva henkilöstön jäsen suorittaessaan tehtäviään EU:n kriisinhallintaoperaation yhteydessä, paitsi jos on kyse törkeästä huolimattomuudesta tai tahallisesta laiminlyönnistä, tai
- jos loukkaantuminen, kuolema, vahinko tai menetys on aiheutunut Ukrainan omistaman omaisuuden käyttämisestä edellyttäen, että sitä käytettiin operaation yhteydessä, ja lukuun ottamatta tapauksia, joissa on kyse kyseistä omaisuutta käyttävän Ukrainasta kotoisin olevan EU:n kriisinhallintaoperaation henkilöstön jäsenen törkeästä huolimattomuudesta tai tahallisesta laiminlyönnistä.

## UKRAINAN LAUSUMA

Ukraina, joka toteuttaa EU:n kriisinhallintaoperaatiota koskevaa EU:n yhteistä toimintaa, pyrkii oman oikeusjärjestelmänsä mukaisissa rajoissa mahdollisuuksien mukaan luopumaan esittämästä muulle EU:n kriisinhallintaoperaatioon osallistuvalla valtiolla korvausvaatimuksia, jotka perustuvat sen lähettämän henkilöstön jäsenen loukkaantumiseen tai kuolemaan taikka sellaisen omaisuuden vahingoittumiseen tai menetykseen, jonka se omistaa ja jota EU:n kriisinhallintaoperaatio käyttää,

- jos loukkaantumisen, kuoleman, vahingon tai menetyksen on aiheuttanut henkilöstön jäsen suorittaessaan tehtäviään EU:n kriisinhallintaoperaation yhteydessä, paitsi jos on kyse törkeästä huolimattomuudesta tai tahallisesta laiminlyönnistä, tai
  - jos loukkaantuminen, kuolema, vahinko tai menetys on aiheutunut EU:n kriisinhallintaoperaatioon osallistuvien valtioiden omistaman omaisuuden käyttämisestä edellyttäen, että sitä käytettiin operaation yhteydessä, ja lukuun ottamatta tapauksia, joissa on kyse kyseistä omaisuutta käyttävän EU:n kriisinhallintaoperaation henkilöstön jäsenen törkeästä huolimattomuudesta tai tahallisesta laiminlyönnistä.
-